

PEDAGOGIKA

Téma podle sylabu:

Učitel a jeho pedagogická činnost

3. část (ze 4)

Obsah:

II. 8 Příprava učitele na vyučovací hodinu

II.9 Legislativní normy vymezující práva a povinnosti učitelů

- Pedagogický pracovník, odborná kvalifikace
- Pracovní doba a rozsah přímé vyučovací činnosti

II.10 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

II.8 Příprava učitele na vyučovací hodinu

Je nutné, aby si učitel dělal přípravy na vyučovací hodiny?

Měla by příprava být písemná, nebo stačí příprava „v hlavě“?

Každý učitel si sice musí odpovědět sám (pokud odpověď není obsahem interní směrnice školy), ale doporučení zní: písemná příprava pokud možno ano. Zkušenému učiteli obvykle stačí stručná příprava se zachycením základních bodů a časového plánu. Při pedagogické praxi a začínajícímu učiteli je písemná příprava rozhodně doporučena - a to podrobná, i s časovými milníky vymezujícími jednotlivé části vyučovací hodiny.

Vyučovací hodina by měla být naplánovaná tak, aby

- dosáhla zamýšlených cílů.
- Žáci by měli chápat její smysl a její cíle akceptovat .
- Měla by udržet zájem a aktivní zapojení žáků.
- Měla by být logicky strukturovaná.

„Neplánovat znamená plánovaný neúspěch.“

(Geoffrey Petty: Moderní vyučování)

Motivace: Jak udržet zájem a aktivitu žáků v průběhu vyučovací hodiny

- Žáci by měli znát cíl vyučovací hodiny, rozumět mu a považovat ho za smysluplný; znalost cíle je pak pro žáka účinnou motivací. Je třeba alespoň přímo sdělit cíle na počátku vyučovací hodiny, ale lépe je exponovat cíl na základě řešení problému, myšlenkového nebo reálného pokusu, praktické situace apod.,
- vnímat cíl v návaznosti na dřívější výuku,
- rozumět zpracovávanému obsahu a vnímat ho jako smysluplný (souvislost se zkušenostmi, reálným životem...),
- vnímat své aktivity jako reálné a aktuální, ne umělé (jen pro účely školy),
- zapojovat svůj zájem, fantazii, hravost, soutěživost, zvědavost,
- vykonávat v průběhu vyučovací hodiny různorodé aktivity (střídání metod a forem).
- Názornost!
- Diferenciace: činnost žáků by měla být přizpůsobená jejich možnostem (např. je připravena další náročná aktivita pro žáky, kteří jsou hotovi dříve).
- Každý žák by měl zažít pozitivní hodnocení.
- Vyučovací hodina by měla udržovat pozornost žáků už svým spádem – paralela: **vyučovací hodina jako drama, učitel jako herec v roli učitele.**

Typy vyučovacích hodin

podle jejich účelu, tj. didaktických funkcí:

- **příprava** na osvojování nových vědomostí a vytváření dovedností
- **osvojování nových** vědomostí a dovedností
- **opakování** vědomostí a dovedností
- **použití** vědomostí a dovedností
- **ověřování a hodnocení** osvojených vědomostí a dovedností

Většina vyučovacích hodin má smíšený účel, plní několik didaktických funkcí.

Struktura vyučovací hodiny:

Někdy se struktura vyučovací hodiny přirovnává ke struktuře dramatu (a učitel je pak herec, který toto drama spolu se žáky realizuje) 😊:

- **expozice** - uvedení do děje (vytváří nezbytné předpoklady k porozumění ději)
- **kolize** - zařazení dramatického prvku (rozpor nebo konflikt), který vyvolává dramatické napětí a potřebu jej vyřešit
- **krize** - vyvrcholení dramatu
- **peripetie** - obrat a možnosti řešení
- **katastrofa** - rozuzlení a očista (katarze)

Vyučovací hodina by v každém případě měla mít spád a alespoň tři zřetelné části:

- začátek,
- prostředek a
- konec,

a to nezávisle na **typu vyučovací hodiny**, tj. na tom, co je její hlavní náplní (jaké didaktické funkce plní).

Podrobnější struktura nejobvyklejší vyučovací hodiny (smíšené):

- **Úvod** (zahájení, organizační záležitosti – zápis do třídní knihy,...)
- **Evaluace** (ověřování a hodnocení osvojených vědomostí a dovedností žáků, zkoušení – ústně, písemně, na praktických úlohách,...; tato část vyučovací hodiny může být vynechána, na rozdíl od ostatních)
- **Motivace** (sdělení tématu, cíle vyučovací hodiny; evokace souvisejících osvojených vědomostí a dovedností z dřívější výuky, aktualizace tématu na základě zkušeností žáků „ze života“; prezentace motivační problémové situace, motivační experiment...)
- **Expozice** (prezentace nových poznatků – výklad učitele, vlastní objevování žáků – např. metoda Heuréka, rozhovor se žáky – otázky a odpovědi, řešení problému, projekt, ... - důraz na aktivitu žáka!)
- **Fixace** (shrnutí nových poznatků, opakování, zápis,...)
- **Aplikace** (řešení úloh, konstrukce, zadání domácí úlohy ...)
- **Diagnostika** (ověřování , zda žáci porozuměli a osvojili si cílové dovednosti a vědomosti – např. formou otázek učitele a odpovědí žáků)
- **Závěr** (zřetelné ukončení vyučovací hodiny; hodina by neměla končit tak, že uprostřed některé z předchozích částí zazvoní, žáci přestanou vnímat učitele, balí své věci, hlučí...)

Příprava učitele na vyučovací hodinu

Osnova písemné přípravy:

- A. Téma
- B. Cíle (kognitivní, hodnotové, psychomotorické)
- C. Plán ověřování osvojených vědomostí a dovedností potřebných pro nové učivo
- D. Učivo
- E. Organizace a metody výuky; experiment?
- F. Pomůcky
- G. Podklady pro závěrečné části hodiny (shrnutí, opakování, procvičování) a pro pokročilé procvičování
- H. Struktura hodiny s časovým plánem

A. Téma vyučovací hodiny

- Téma samo o sobě není cílem; je to obsah, jehož prostřednictvím má být cíle dosaženo.
- Při volbě tématu je třeba vycházet z tematického plánu vyučovacího předmětu na pololetí (školní rok) a brát přitom v úvahu, že ne všechna období školního roku jsou stejně produktivní (např. období maturit příliš produktivní pro výuku není) a pravidelně také několik vyučovacích hodin odpadne.

B. Cíle vyučovací hodiny

- Zahrnout cíle kognitivní (zvážit stupeň náročnosti), hodnotové, psychomotorické.
- Vycházet ze závazných dokumentů – rámcový vzdělávací program (RVP - klíčové kompetence, očekávané výstupy; standardy; požadavky ke společné části maturitní zkoušky), školní vzdělávací program (ŠVP; požadavky ke školní části maturity; vlastní důrazy na cíle).
- Cíle konkretizovat na úroveň učebních požadavků.
- Cíle formulovat činnostně (aktivní sloveso).
- Cíle formulovat tak, aby bylo možné ověřovat, zda a do jaké míry jich žáci dosáhli.

C. Plán ověřování osvojených vědomostí a dovedností

- Připravit si otázky a úlohy; nevymýšlet si je nebo nehledat je až na místě.
- Otázky kladené učitelem a zadávané úlohy by měly být adekvátní co do obsahu i obtížnosti.
- Otázky kladené učitelem by měly být správné i po formální stránce. *(A na měřáku se mi objeví co?)*
- Písemná zkouška by měla mít dobrou rozlišovací schopnost.
- Pokud budu individuálně zkoušet, rozmyslet si předem, koho vyvolám.
- Pokud budu individuálně zkoušet, připravit si efektivní zaměstnání pro zbytek třídy.

D. Učivo

- Učivo = věcný obsah výuky (syn.: učební látka)
- Učivo vzniká didaktickou transformací poznání dané oblasti či oboru (vědecké poznání a umělecké poznání, systém idejí a hodnot, sociální zkušenost a vzorce chování, kulturní tradice společnosti,...)
- Učitel při přípravě učiva vychází z učebnic, metodických materiálů, odborných publikací, internetových obsahů (kritický přístup!) apod.

E. Organizace a metody výuky

- Při přípravě volí učitel metodu a organizační formu výuky, která je adekvátní cíli, učební látce a didaktickému účelu vyučovací hodiny (úseku vyučovací hodiny).
- Organizace (organizační forma) výuky – frontální (hromadná) výuka, skupinová (kooperativní), individualizovaná, diferencovaná, týmová, vzájemná...
- Metody výuky – vyprávění, výklad (vysvětlování), práce s textem, rozhovor, názorně demonstrační metody (práce s obrazem, demonstrace, pozorování), dovednostně praktické metody, aktivizující metody (heuristické, situační a inscenační metody- výuka dramatem, hraní rolí; didaktické hry; brainstorming ...), projektová výuka, výuka podporovaná počítačem, e-learning; ...)

F. Pomůcky

- Reálné předměty, obrazy, filmy aj. názorné pomůcky, přístroje a jejich sestavy pro experiment, didaktická technika, elektronická zařízení, digitální učební materiály...
- Nutno předem připravit a vyzkoušet.
- Připravit i náhradní „spotřební“ pomůcky – např. ty, které se během experimentu mohou opotřebovat nebo pokazit (špejle, balonky aj.).

G. Podklady pro závěrečné části hodiny a pro pokročilé procvičování

- Otázky a úlohy, jejichž prostřednictvím zjistíme, nakolik žáci učivu porozuměli.
- Příklady použití, reálné problémy, problémy a situace propojující nové učivo s dřívějším, případně s učivem jiných předmětů.
- Úlohy navíc, aby byly po ruce pro případný přebytečný čas.
- Obtížnější úlohy pro výkonnější žáky.
- Domácí úkol.

H. Struktura vyučovací hodiny s časovým plánem

Téma: ...		Třída: ...		Datum:
Cíle: ...				
Čas	Činnost	Metoda	Úlohy, pomůcky	Poznámka
8.00 – 8.05	Kontrola přítomnosti, zápis do třídní knihy			
8.05 – 8.10	Cíl hodiny, motivační situace			
8.10 – 8.15	Oživení potřebných znalostí			

Atd.; pro rychlou orientaci v přípravě při výuce nezaznamenávat plánovaný čas intervalem, ale časovými body

Obecná doporučení pro přípravu na vyučovací hodinu

- **Před vyučovací hodinou si udělat písemnou přípravu.** Písemná příprava je pro nás oporou v průběhu výuky; její podstatný účel je ale i v tom, že nás systematicky vede **před** výukou, při plánování vyučovací hodiny.
- **Psát ji stručně, v heslech, ale tak, abychom s odstupem dešifrovali její obsah.** Písemnou přípravu můžeme využít i při vyučování v paralelních třídách, případně v dalším školním roce. Vždy však je nutno přípravu znovu projít a promyslet a vzít v úvahu odlišné podmínky.
- **Graficky přípravu rozvrhnout a zvýraznit důležitá místa,** abychom se v přípravě „mrknutím oka“ mohli v průběhu výuky zachytit, budeme-li to potřebovat.
- **Nechat si v přípravě místo na poznámky.** Je velmi užitečné si v průběhu vyučovací hodiny, a pak hlavně při sebereflexi po jejím skončení, zaznamenat poznatky ke zlepšení.
- **Přípravu pořídit ve formě, která umožní její pružné úpravy** – nejlépe počítačový soubor, případně volný list (listy), který je možné vložit do kroužkových desek a podle potřeby vyjmout a nahradit jiným listem.

Vlastní vyhodnocení (sebereflexe) po skončení vyučovací hodiny

- **Byly splněny cíle vyučovací hodiny?** Pokud ne, vrátím se k tématu příští hodinu?
- **Byl časový plán adekvátní?** Nestihl/a jsem některé naplánované části? Byl na některé části naplánován nereálně krátký čas? Nebo byl čas vyučovací hodiny neefektivně využit, bylo nutné výuku „natahovat“?
- **Byla dobře zvolena organizační forma a metoda pro prezentaci nového učiva?** Byl zařazený experiment (model, prezentace, videofilm,...) didakticky účelný? Správně provedený? Nebyla by příště efektivnější jiná forma a metoda? Jaká?
- **Zvládl/a jsem dobře jednotlivé situace ve vyučovací hodině** (naplánované i nenaplánované, komunikaci se žáky apod.)?
- **Byly připravené úlohy a otázky adekvátní?** Nebo byly příliš snadné/obtížné? Málo rozmanité? Bylo jich dost, nebo příště jich musím připravit více?
- **Byly připravené pomůcky účelné?** Využil/a jsem je? Co mi chybělo? Co příště vynechám?
- **Co jiného jsem udělal/a dobře?**
- **Co jiného jsem udělal/a špatně a jak bych to udělal/a příště?** Co jsem vůbec neměl/a dělat, čeho jsem se měla/a vyvarovat?
- **Co ve vyučovací hodině chybělo** a co bych příště měl/a zařadit?

Výsledky této sebereflexe si vždy zapsat do vyhrazeného místa v přípravě – dobře nám poslouží při výuce v paralelních třídách nebo v budoucnu.

Příklad:

Plán vyučovací hodiny

http://eamos.pf.jcu.cz/amos/kat_inf/externi/kat_inf_0548/8_priprava_na_hodinu.pdf

Jiří Vaníček, 2004

Téma hodiny:

Tabulkový procesor - relativní a absolutní adresy

Cíle hodiny:

- objevit rozdíl v relativní a absolutní adresaci buněk
- zvládnout názvy buněk a oblastí
- zadávat vzorce pomocí názvů buněk
- uplatnit v některé úloze

Pomůcky: státy.xls (tabulka rozlohy a počtu obyvatel vybraných států světa), hotovo.xls (se vzorci)

Vstupní znalosti: kopírování vzorců roztahováním

Čas do:	Část hodiny	Co dělají žáci	Co dělá učitel	Pomůcky, pozn.
10 min	Opakování - hustota obyvatelstva (roztahování vzorců)	Řeší úlohu individuálně	kontrola indiv.	úloha o hustotě obyvatel (soubor státy.xls)
20 min	Úvodní motivace, úloha 2 - Kolik obyvatel jednoho státu je na jednoho Čecha.	Řeší úlohu individuálně i ve skupinách	obchází počítače motivace	kolik je ve světě Číňanů na 1 Čecha?
30 min	Nová látka - absolutní a relativní adresy, vysvětlení pojmu, pojmenování oblastí	sledují, poté pracují a vyřeší úlohu sami	Projekce, ukáže řešení, poté obchází žáky	soubor hotovo.xls
40 min	Upevnění poznatku, úloha 3 - Kolik % rozlohy 1 státu má druhý stát	Řeší úlohu individuálně	kontrola intenzivní individuální	motivace - kolik procent rozlohy ČR má Rakousko?
45 min	Závěr, znovuvysvětlení rozdílu mezi adresami	reagují na učitele PavlaZieleniecová, MFF UK	zopakování slovní (s projekcí)	

zdrojový soubor státy.xls na počátku hodiny (soubor hotovo.xls obsahuje i vyplněné sloupce úloh)

B	C	D	E	F	G
stát	rozloha [km2]	počet obyvatel	hustota	úloha 2	úloha 3
Argentina	2 766 889	33 487 000			
Austrálie	7 713 364	17 843 000			
Česká republika	78 864	10 300 000			
Čína	9 560 980	1 205 181 000			
Dánsko	43 077	5 181 000			
Guinea-Bissau	36 125	1 028 000			
Kanada	9 976 139	27 755 000			
Katar	11 000	466 000			
Kuba	110 861	10 907 000			
Německo	356 732	80 980 000			
Nepál	140 797	21 089 000			
Nigérie	923 768	119 328 000			
Rovníková Guinea	28 051	379 000			
Somálsko	637 657	9 517 000			
Turecko	779 452	59 577 000			
USA	9 809 431	257 840 000			

II.9 Legislativní normy vymezující práva a povinnosti učitelů

- Zákon č. 563/2004 Sb.,
o pedagogických pracovnících
a o změně některých zákonů
- Nařízení vlády k zákonu o pedagogických pracovnících
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákoník práce

Pedagogický pracovník: vykonává přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost (přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě školského zákona:

- a) **učitel,**
- b) pedagog v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- c) vychovatel,
- d) speciální pedagog,
- e) psycholog,
- f) pedagog volného času,
- g) asistent pedagoga,
- h) trenér,
- i) metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně,
- j) vedoucí pedagogický pracovník.

Předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků

Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo:

- a) je plně způsobilý k právním úkonům,
- b) má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává,
- c) je bezúhonný,
- d) je zdravotně způsobilý
- e) prokázal znalost českého jazyka (dále jsou v zákoně stanoveny zvláštní přípustné případy, kdy tato podmínka nemusí být splněna)

Získávání odborné kvalifikace

Učitel všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy - získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu

- a) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy,
- b) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy,
- c) ve studijním oboru, který odpovídá charakteru vyučovaného všeobecně-vzdělávacího předmětu, a vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy, nebo vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy nebo druhého stupně základní školy,
- d) v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy, vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů střední školy, nebo doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace.

Učitel, který má kvalifikaci pro II. stupeň ZŠ, je kvalifikovaný jen pro výuku na nižším stupni víceletého gymnázia.

Pracovní doba pedagogických pracovníků

Pedagogičtí pracovníci vykonávají v pracovní době

- a) přímou pedagogickou činností,
- b) práce související s přímou pedagogickou činností:
 - příprava na výuku, včetně přípravy učebních pomůcek,
 - oprava prací žáků,
 - dozor ve škole a na akcích mimo školu,
 - spolupráce s ostatními učiteli,
 - spolupráce s rodiči,
 - péče o sbírky, kabinet, školní knihovnu, počítačové vybavení apod.
 - třídnické práce,
 - vedení pedagogické dokumentace,
 - účast na poradách svolaných ředitelem školy,
 - další vzdělávání pedagogických pracovníků,
 - studium související s pedagogickou činností učitele.

Pedagogický pracovník je povinen být na pracovišti zaměstnavatele v době stanovené rozvrhem jeho přímé pedagogické činnosti, v době stanovené rozvrhem jeho dohledu nad dětmi a žáky, v době zastupování jiného pedagogického pracovníka a v případech, které stanoví v souladu se zákoníkem práce zaměstnavatel.

Jde-li o výkon jiné práce než podle předchozího odstavce, vykonává pedagogický pracovník sjednanou práci v pracovní době, kterou si sám rozvrhuje, a na místě, které si sám určí. Náklady, které mu vzniknou v souvislosti s výkonem práce na jiném místě než na pracovišti zaměstnavatele hradí pedagogický pracovník, není-li dohodnuto jinak.

Rozsah přímé pedagogické činnosti

Týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti stanoví ředitel školy pedagogickému pracovníkovi na období školního vyučování nebo na pololetí školního vyučování. Ředitel školy s celoročním provozem a ředitel zařízení sociálních služeb stanoví rozsah hodin přímé pedagogické činnosti na období kalendářního roku.

Při sjednání kratší než stanovené týdenní pracovní doby se úměrně tomu sníží rozsah přímé pedagogické činnosti.

Ředitel školy může nařídít pedagogickému pracovníkovi konání přímé pedagogické činnosti nad jemu stanovený rozsah nejvýše v rozsahu 4 hodin týdně, další hodiny s ním může dohodnout.

Rozsah přímé pedagogické činnosti je stanoven Nařízením vlády k zákonu o pedagogických pracovnících (č. 75/2005):

- Učitel ZŠ 22 hodin
- Učitel SŠ 21 hodin

II.10 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

- Pedagogičtí pracovníci mají po dobu výkonu své pedagogické činnosti **povinnost dalšího vzdělávání**, kterým si obnovují, udržují a doplňují kvalifikaci.
- Mohou účastnit dalšího vzdělávání, kterým si zvyšují kvalifikaci.
- Ředitel školy organizuje další vzdělávání pedagogických pracovníků podle plánu dalšího vzdělávání, který stanoví po předchozím projednání s příslušným odborovým orgánem. Při stanovení plánu dalšího vzdělávání je nutno přihlížet ke studijním zájmům pedagogického pracovníka, potřebám a rozpočtu školy.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků se uskutečňuje
 - a) na vysokých školách, v zařízeních pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a v jiných zařízeních (dále jen "vzdělávací instituce") na základě akreditace udělené ministerstvem,
 - b) samostudiem.
- K dalšímu vzdělávání samostudiem přísluší pedagogickým pracovníkům volno v rozsahu 12 pracovních dnů ve školním roce, nebrání-li tomu vážné provozní důvody nebo účast pedagogického pracovníka na dalším vzdělávání na univerzitě nebo ve vzdělávací instituci; dobu čerpání volna určuje ředitel školy. Za dobu čerpání tohoto volna přísluší náhrada platu, která se rovná výši ušlého platu. Nevyčerpané volno či jeho poměrná část bez dalších nároků zaniká.

Kariérní systém pro učitele

- Kariérní systém by měl nahradit dosavadní tarifní platové tabulky a zavést další pravidla týkající se průběhu profesní dráhy učitele.
- Je připravován ministerstvem školství (Národním institutem pro další vzdělávání).
- Má platit pro učitele MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ.
- V listopadu 2016 vláda schválila Návrh novely zákona, jejímž obsahem je zavedení Kariérního řádu; následovat bude legislativní proces, v jehož závěru by novela měla být včleněna do zákona o pedagogických pracovnících.
- Dalším krokem má být zpracování tzv. Standardu učitele, který vymezí charakteristiky kvalitního učitele.

Návrh novely zákona o pedagogických pracovnících: Kariérní řád pro učitele 7. listopadu 2016 schválen vládou

Návrh počítá se zavedením 3 stupňů profesní kariéry učitele:

1. Začínající učitel

Adaptační období, do 2 let praxe.

Začínajícím učitelům budou školy poskytovat podporu prostřednictvím uvádějících učitelů. Uvádějící učitel bude mít příplatek 3000 Kč.

Po dvou letech vykoná učitel atestaci před komisí. Členy komise by měli být ředitel, zkušenější učitel z téže školy a externí odborník, například z pedagogické fakulty nebo školní inspekce.

1. Učitel

Po 7 letech praxe na tomto stupni se učitel může ucházet o postup do třetího stupně.

1. Vynikající učitel

Na tento stupeň budou moci postoupit nejlepší učitelé; počítá se s tím, že jich bude asi 30%. O třetí stupeň by se mohli.

Atestace bude v gesci Národního institutu pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (přímo řízená organizace ministerstva školství), jehož úkolem bude zajistit nezávislost a jednotnost posuzování kompetencí učitelů.

Třetí stupeň by měl být spojen s příplatkem až 5000 korun.

02 Učitel

Úroveň kvality – velmi dobrá
Výsledky práce – velmi dobré
Rozsah působení – aktivní samostatná práce s žáky

1. Cesta ke specializovaným činnostem pedagogických pracovníků

- koordinátor v oblasti informačních a komunikačních technologií
- koordinátor školního vzdělávacího programu
- metodik prevence sociálně patologických jevů
- specialista v oblasti environmentální výchovy
- speciální pedagog v oblasti školské logopedie
- specialista v oblasti prostorové orientace zrakově postižených
- kariérový poradce
- výchovný poradce

2. Cesta k funkčním pozicím pro management

01 Začínající učitel

Úroveň kvality – počáteční připravenost
Výsledky práce – plní svůj rozvojový plán pro adaptační období
Rozsah působení – práce ve třídě s podporou

Pregraduální příprava

- Pedagogické fakulty
- Vysoké školy vzdělávající učitele
- Ostatní vysoké školy
- Vyšší odborné školy
- Střední školy

Státní závěrečná zkouška, absolutorium a maturitní zkouška

Vedoucí metodického kabinetu ve škole nebo člen metodických kabinetů na krajské a národní úrovni

Atestační řízení

Atestační řízení

03 Učitel specialista

Úroveň kvality – vysoká
Výsledky práce – vynikající
Rozsah působení – expertní práce s žáky, metodická podpora kolegů a podpora zlepšování výsledků učení

Cesta ke specializovaným činnostem na 3. kariéřním stupni

- koordinátor vlastního hodnocení školy
- mentor

Kariérní řád má umožnit učitelům profesní rozvoj, zlepšit jejich finanční podmínky a přispět k jejich lepšímu postavení ve společnosti. Má pomoci udržet zvláště mladé učitele a zkušené učitele – odborníky ve vzdělávacím systému.

Učitel bude mít možnost postupu v kariérním systému nejen **výkonem specializovaných nebo řídicích činností**, ale nově i **rozvojem profesních kompetencí**.

Podrobnosti týkající se atestací, a zvláště standardu učitele, který bude popisovat kritéria pro atestaci učitele na třetí kariérní stupeň, zatím nejsou zpracovány. Počítá se s tím, že budou obsahem vyhlášky MŠMT ke Kariérnímu řádu, až bude schválen jako součást Zákona o pedagogických pracovnících.

Zavedení Kariérního řádu nutně předpokládá zvýšení rozpočtu na platy učitelů*):

- náklady po plném zavedení Kariérního řádu na podporu začínajícím učitelům se odhadují na 420 mil. Kč/rok,
- na příplatky vynikajícím učitelům na 3 mld Kč/rok .

*) Celkem je v ČR přibližně 138 tis. učitelů.

Příklady postupu učitelů v kariérním systému

Příklad 1 – učitel s pedagogickou praxí 15 a více let

Učitel s 15 a více lety pedagogické praxe bude ze zákona automaticky zařazen do druhého kariérního stupně a začne mu běžet čtyřletá lhůta, v níž se může připravovat na účast v atestačním řízení pro třetí kariérní stupeň. V tomto období si připravuje dokladové portfolio a plní plán profesního rozvoje. K atestačnímu řízení pro třetí kariérní stupeň se může přihlásit nejdříve **v roce 2021**.

Příklad 2 – učitel s pedagogickou praxí od 10 do 15 let

Učitel s pedagogickou praxí v rozsahu od 10 let do 15 let bude ze zákona zařazen do druhého kariérního stupně a začne mu běžet pětiletá lhůta, v níž se může připravovat na účast v atestačním řízení pro třetí kariérní stupeň. V tomto období si připravuje dokladové portfolio a plní plán profesního rozvoje. K atestačnímu řízení pro třetí kariérní stupeň se může přihlásit nejdříve **v roce 2022**.

Příklad 3 – učitel s pedagogickou praxí od 2 do 10 let

Pokud splňuje učitel k 1.9.2017 pedagogickou praxi v rozsahu od 2 let do méně než 10 let, bude ze zákona do druhého kariérního stupně a začne mu běžet sedmiletá lhůta, v níž se může připravovat na účast v atestačním řízení pro třetí kariérní stupeň. V tomto období si připravuje dokladové portfolio a plní plán profesního rozvoje. K atestačnímu řízení pro třetí kariérní stupeň se může přihlásit nejdříve **v roce 2024**.

Příklad 4 – učitel s pedagogickou praxí kratší než 2 roky

Učitel, který k 1.9.2017 nesplňuje 2 roky pedagogické praxe, bude ze zákona zařazen do prvního kariérního stupně a začne mu běžet adaptační období:

v délce 1 roku, pokud má alespoň 1 rok praxe. Po absolvování adaptačního období, tedy **v roce 2018**, bude konat atestační řízení pro druhý kariérní stupeň;

v délce 2 let, pokud je učitelova pedagogická praxe kratší než 1 rok nebo jde o nově nastupujícího učitele. Po absolvování adaptačního období, tedy **v roce 2019**, bude konat atestační řízení pro druhý kariérní stupeň.

Učiteli bude v adaptačním období přidělen uvádějící učitel a bude mu poskytnuta i další podpora ze strany vedení školy.